

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

z dnia 23 lipca 1957 r.

w sprawie rozszerzenia uprawnień przedsiębiorstw budowlano-montażowych, produkcji pomocniczej i usługowych budownictwa terenowego oraz przedsiębiorstw przemysłu materiałów budowlanych, podległych radom narodowym, nad którymi zwierzchni nadzór sprawuje Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

W celu rozszerzenia uprawnień przedsiębiorstw budowlano-montażowych, produkcji pomocniczej i usługowych budownictwa terenowego oraz przedsiębiorstw przemysłu materiałów budowlanych, podległych radom narodowym, nad którymi zwierzchni nadzór sprawuje Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych — na podstawie § 6 uchwały nr 704 Rady Ministrów z dnia 10 listopada 1956 r. w sprawie rozszerzenia uprawnień państwowych przedsiębiorstw przemysłowych (Monitor Polski z 1956 r. Nr 94, poz. 1047 i z 1957 r. Nr 6, poz. 36) oraz zarządzenia nr 379 Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 1956 r. o rozszerzeniu uprawnień państwowych przedsiębiorstw budowlano-montażowych, transportowych, usługowych i obrotu towarowego (Monitor Polski Nr 104, poz. 1199) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przedsiębiorstwom budowlano-montażowym, produkcji pomocniczej i usługowym budownictwa terenowego oraz przemysłu materiałów budowlanych, podległym radom narodowym, nad którymi zwierzchni nadzór sprawuje Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, zwanymi w dalszym ciągu zarządzenia „przedsiębiorstwami”, przysługują w zakresie planowania uprawnienia do:

1) ustalania i zatwierdzania w trybie instrukcji obowiązującej w resorcie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych szczegółowych planów rocznych techniczno-przemysłowo-finansowych we wszystkich wskaźnikach, zarówno ilościowych, jak i jakościowych, opłacowanych na podstawie rocznych wskaźników zadań planowych, ustalonych dla przedsiębiorstwa przez prezydium właściwej rady narodowej, zwane w dalszym ciągu zarządzenia „jednostką nadrzędną”, na podstawie opinii przedsiębiorstwa;

suma planów przedsiębiorstw przemysłu materiałów budowlanych w ustalonych asortymentach nie może być niższa od planu ustalonego dla tych przedsiębiorstw w skali województwa na podstawie narodowego planu gospodarczego;

wykaz rocznych wskaźników zadań planowych dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych, produkcji pomocniczej i usługowych budownictwa terenowego i przedsiębiorstw przemysłu materiałów budowlanych podany jest w załącznikach nr 1 i 2 do zarządzenia;

podstawą do oceny rocznych wyników pracy przedsiębiorstw są wyżej wymienione planowane wskaźniki, ustalone przez jednostki nadrzędne, również wówczas, gdy zawarte w nich zadania planowe zostały podwyższone w szczegółowych planach zatwierdzonych przez przedsiębiorstwo;

2) ustalania i zatwierdzania operatywnych planów kwartalno-miesięcznych przedsiębiorstw, opracowanych na podstawie zatwierdzonego planu rocznego;

operatywny plan kwartalno-miesięczny powinien zapewnić wykonanie planu rocznego we wszystkich jego elementach;

zmiana zatwierdzonego planu kwartalnego powodująca pogorszenie wskaźników powinna być natychmiast podana do wiadomości jednostce nadrzędnej; jeżeli jednostka nadrzędna w ciągu 15 dni od otrzymania wiadomości nie zgłosi sprzeciwu, zmianę uważać należy za zatwierdzoną;

tryb ustalania, zatwierdzania i dokonywania zmian operatywnych planów kwartalno-miesięcznych ustalają odrębne przepisy; zlecenie dodatkowych zadań w ciągu roku przez jednostkę nadrzędną może nastąpić tylko za zgodą przedsiębiorstw;

- 3) przyjmowania przez przedsiębiorstwa budowlano-montażowe zleceń rocznych i wieloletnich na roboty budowlano-montażowe w ramach inwestycji centralnych i terenowych;
- 4) w razie braku pokrycia zamówieniami planu w ustalonych asortymentach przedsiębiorstwa, w których obowiązuje plan asortymentowy, są zwolnione od wykonania planu danego asortymentu; w razie braku możliwości wykonania przez przedsiębiorstwo asortymentów z planu rocznego, przedsiębiorstwo może nie wykonać ustalonych asortymentów za zgodą jednostki nadrzędnej i w porozumieniu z odbiorcą; w każdym przypadku obowiązuje przedsiębiorstwo wykonanie planu produkcji towarowej według cen zbytu; niewykonanie planu asortymentowego przez przedsiębiorstwa przemysłu materiałów budowlanych może dotyczyć tylko asortymentów planowanych przez władze terenowe dla potrzeb województwa;
- 5) przyjmowania od przedsiębiorstw uspołecznionych, instytucji państwowych oraz rzemiosła zleceń (zamówień) na wykonanie robót budowlano-montażowych, dostawę nie objętych planem wyrobów z materiałów własnych lub zleceńodawcy albo z odpadów produkcyjnych bądź świadczenie usług, jeżeli ich wykonanie jest możliwe bez uszczerbku dla realizacji planów; wykonywanie zleceń i świadczenie usług dla jednostek gospodarki nie uspołecznionej nie może być dokonywane z materiałów bilansowanych, przydzielanych przedsiębiorstwom;
- 6) uruchamiania produkcji ubocznej artykułów rynkowych, bez konieczności wydzielania odrębnych komórek organizacyjnych, oraz organizowania zbytu produkcji ubocznej; tryb zaliczania na fundusz zakładowy zysku z produkcji ubocznej, o ile przedsiębiorstwo jest uprawnione do tworzenia tego funduszu, regulują właściwe rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1957 r. w sprawie wykonania ustawy o funduszu zakładowym (Dz U. Nr 11, poz. 59, 61, 62); produkcji ubocznej nie obejmuje się wskaźnikami planu rocznego i nie zalicza do jego wykonania;
- 7) zatwierdzania oraz dokonywania zmian konstrukcji i technologii wyrobów, w szczególności dla uzyskania popia-

wy ich jakości i ekonomiczności — w przypadkach nie uregulowanych normami państwowymi;

- 8) dokonywania zmian planów kwartalnych funduszu płac na podstawie uzgodnionych z jednostką nadrzędną zmian kwartalnych planów produkcji oraz załatwiania bezpośrednio z bankiem finansującym spraw związanych z odblokowywaniem zatrzymanych kwot funduszu płac, zgodnie z przepisami wykonawczymi.

§ 2. W zakresie inwestycji własnych i kapitałnych remontów przysługują przedsiębiorstwom uprawnienia do:

- 1) opracowywania rocznych planów inwestycji limitowych na podstawie uzyskanych środków finansowych; dokonywania zmian planu rocznego i opracowywania planów operatywnych w porozumieniu z wykonawcą, przy czym opracowany plan, jak również dokonywane w nim zmiany nie mogą naruszyć ustalonego limitu na roboty budowlano-montażowe lub zmniejszać planowanego przyrostu mocy produkcyjnej;
- 2) przekraczania limitu inwestycyjnego o wartość maszyn i urządzeń, które zgodnie z planem miały być montowane w następnym roku, a których zmontowanie stało się możliwe w roku operacyjnym ze względu na przyspieszenie robót i wygospodarowanie lub uzyskanie środków inwestycyjnych na pokrycie kosztów montażu;
- 3) zatwierdzania zakresu rzeczowo-finansowego inwestycji pozalimitowych ze środków własnych przedsiębiorstwa;
- 4) ustalania planów kapitałnych remontów w ramach limitów finansowych z funduszu amortyzacyjnego, określonych przez jednostkę nadrzędną;
- 5) pokrywania w gospodarczo uzasadnionych przypadkach z funduszu amortyzacyjnego — w ramach rocznego planu kapitałnych remontów — kosztów modernizacji maszyn i urządzeń, jak również kosztów zakupu i montażu maszyn i urządzeń przeznaczonych do zastąpienia zużytych; jeżeli wymiana tych maszyn i urządzeń jest bardziej uzasadniona niż poddanie ich kapitałnemu remontowi;
- 6) wykonywania drobnych inwestycji w zakresie mechanizacji, modernizacji, racjonalizacji, rozszerzenia produkcji artykułów masowego spożycia, usprawnienia gospodarki magazynowo-transportowej, zagospodarowania nieczynnych obiektów — z kredytów udzielanych przez banki finansujące działalność eksploatacyjną;
- 7) zlecania w przypadkach ekonomicznie uzasadnionych pracownikom własnym i obcym i opłacania ze środków inwestycyjnych dokumentacji projektowo-kosztorysowej i adaptacji projektów typowych, jeżeli koszt zleconej dokumentacji nie przekracza zł 10.000, a wynagrodzenie zleceńbiorczy mieści się w granicach cen obowiązujących państwowe biura projektów, pomniejszonych przez zastosowanie współczynnika 0,5;
- 8) zlecania własnym pracownikom sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla remontów kapitałnych i średnich wykonywanych przez przedsiębiorstwo systemem gospodarczym, gdy nie ma możliwości wykonania tej dokumentacji przez przedsiębiorstwo we własnym zakresie;
- 9) dysponowania składnikiem zbiorczego zestawienia kosztów budowy lub kosztorysu generalnego na roboty nie przewidziane w razie potrzeby pokrycia kosztów budowy w ramach kosztorysu;
- 10) zlecania własnym pracownikom o odpowiednich kwalifikacjach sprawowania nadzoru inwestycyjnego, jeżeli wartość inwestycji nie przekracza 500.000 zł;

- 11) ustalania dla poszczególnych inwestycji zakresu niezbędnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej;
- 12) zatwierdzania projektów wstępnych inwestycji własnych przedsiębiorstw z wyjątkiem inwestycji zastzeżonych do zatwierdzenia przez inwestora naczelnego i centralnego, z tym że koszt inwestycji według projektu wstępnego nie może przekraczać kosztów tych inwestycji ustalonych orientacyjnie przez inwestora naczelnego w założeniach projektowych; zwiększenie kosztów inwestycji może nastąpić za zgodą inwestora naczelnego; zatwierdzanie projektów technicznych dla inwestycji przedsiębiorstw przemysłu materiałów budowlanych reguluje zarządzenie nr 184 Ministra Przemysłu Drobniego i Rzemiosła z dnia 21 grudnia 1956 r. (Dz. Urz. Min. Przem. Drobniego i Rzemiosła Nr 24, poz. 116).
- 13) zatwierdzania projektów wstępnych inwestycji mieszkaniowych przedsiębiorstwa, jeżeli są zachowane obowiązujące normatywy powierzchniowe i wyposażenia budynków, a koszt jednej izby nie przewyższa trzydziestu trzech tysięcy złotych w stosunku do wartości kosztorysowej całego obiektu (w cenach 1956 r.);
- 14) wykonywania inwestycji i kapitałnych remontów we własnym zakresie bądź powierzanie ich wykonawstwa w ramach prac zleconych pracownikom własnym i obcym w przypadkach ekonomicznie uzasadnionych;
- 15) zatwierdzania wysokości premii służby inwestycyjnej zgodnie z obowiązującym regulaminem premiowania.

§ 3. W zakresie organizacji przedsiębiorstwa, zatrudnienia, płac i spraw finansowych przysługują przedsiębiorstwom uprawnienia do:

- 1) ustalania szczegółowej organizacji przedsiębiorstwa;
- 2) ustalania — w ramach układu zbiorowego i obowiązujących przepisów — norm pracy i płacy, a w szczególności:
 - a) zaszeregowania pracowników przedsiębiorstwa zgodnie z obowiązującym systemem płac, stawkami i taryfikatorami;
 - b) zaszeregowania pracowników umysłowych przedsiębiorstwa w pojedynczych wyjątkowo uzasadnionych przypadkach do grupy (stawki) wynagrodzenia bezpośrednio wyższej, niż przewidują przepisy dla danego stanowiska, oraz przyznawania w wyjątkowych przypadkach pojedynczym, wybitnym specjalistom wynagrodzeń ryczałtowych w ramach zatwierdzonego funduszu płac za zgodą rady robotniczej; wysokość górnej granicy ryczałtu określa się na 3.500 zł miesięcznie, z tym że przyznanie ryczałtu ponad 3 tys. zł wymaga zgody prezydium wojewódzkiej rady narodowej; ryczałt nie może być przyznany dyrektorowi przedsiębiorstwa i jego zastępcom bez zgody jednostki nadrzędnej;
 - c) pracownicy pobierający wynagrodzenie ryczałtowe nie mają prawa do pobierania jakichkolwiek innych składników wynagrodzeń (premie, dodatki) wypłacanych z osobowego funduszu płac;
 - d) przez określenie „stawka wynagrodzenia bezpośrednio wyższa” rozumie się stawkę wynagrodzenia podstawowego przekraczającą o 10% lub mniej górną granicę stawki wynagrodzenia podstawowego przewidzianego dla danego stanowiska;
- 3) ustalania norm pracy w okresie uruchomienia nowego asortymentu lub wprowadzenia nowej technologii produkcji na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy;

- 4) wykorzystania powstałych oszczędności (względnych) na funduszu płac w następnych okresach danego roku;
 - 5) zlecenia w ramach posiadanego bezosobowego funduszu płac pracownikom przedsiębiorstwa i pracownikom obcym wykonania prac doraźnych lub okresowych;
 - 6) dokonywania przerzutów z „pozostałych nakładów” — w pozycji „usługi obce” planu kosztów własnych na fundusz bezosobowy w każdorazowo ekonomicznie uzasadnionych przypadkach za zgodą lub z upoważnienia jednostki nadrzędnej;
 - 7) wypłacania w uzasadnionych przypadkach pracownikom przedsiębiorstwa zaliczki na poczet wynagrodzenia do wysokości 10-dniowego zarobku, podlegającej potrąceniu przy wypłacie ostatecznie obliczonych zarobków za dany miesiąc;
 - 8) ustalania zgodnie z obowiązującymi przepisami miesięcznego ryczałtu dla zakładowych społecznych inspektorów pracy w granicach do 60 godzin miesięcznie;
 - 9) ustalania w porozumieniu z właściwą organizacją związku zawodowego dla członków rad zakładowych zwolnionych od pracy zawodowej wynagrodzeń, obliczonych według zasad obowiązujących w tym zakresie, nie wyższych jednak niż 2.500 zł miesięcznie;
 - 10) zaliczania jednostek organizacyjnych, wchodzących w skład przedsiębiorstwa, do poszczególnych kategorii płac zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi pracowników umysłowych;
 - 11) określania stanowisk uprawnionych do premiowania za oszczędność paliw stałych;
 - 12) czasowego przenoszenia do pracy w innych miejscowościach pracowników administracyjno-biurowych;
 - 13) czasowego przenoszenia do pracy w innych miejscowościach robotników wszystkich kategorii, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami produkcyjnymi, z zachowaniem odpowiednich przepisów prawa pracy;
 - 14) wprowadzania pracy na dwie i trzy zmiany;
 - 15) ubezpieczania pracowników w miarę potrzeby od niebezpiecznych wypadków;
 - 16) zatwierdzania premii dla wszystkich pracowników przedsiębiorstwa, z wyjątkiem dyrektora, do wysokości przypadającej za 105% wykonania planu, a premii wyższych — za zgodą władz zwierzchnich;
 - 17) spisywania na podstawie protokołów komisji inwentaryzacyjnych nie zawinionych ubytków materiałowo-towarowych o charakterze ubytków nadzwyczajnych i wynikających z przyczyn losowych oraz umarzania należności z tytułu ubytków;
 - 18) spisywania na straty zgodnie z zasadami ustalonymi przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych:
 - a) nie zawinionych niedoborów materiałowych, produkcji w toku oraz wyrobów gotowych,
 - b) wartości zdeprecjonowanych materiałów w przypadkach nie zawinionych przez pracowników,
 - c) należności nieściągalnych;
 - 19) stosowania katalogów norm branżowych innych resortów w razie prowadzenia robót nie objętych katalogami obowiązującymi w resorcie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych;
 - 20) zgłaszania wniosków i uzgadniania z oddziałem banku finansującego działalność przedsiębiorstwa limitów kredytów bankowych;
 - 21) zwalniania — w uzasadnionych przypadkach — od pełnienia normalnych obowiązków wynikających z zawartych umów o pracę pracowników, którym powierzono szkolenie zawodowe robotników przedsiębiorstwa, przy czym zwolnienie to może nastąpić wówczas, gdy pracownik szkoli co najmniej 10 robotników;
 - 22) ustalania planów szkolenia zawodowego;
 - 23) decydowania w uzasadnionych przypadkach — w porozumieniu z zarządem okręgowym właściwego związku zawodowego — w sprawie likwidacji placówki kulturalno-oświatowej w przedsiębiorstwie.
- § 4. W pozostałych dziedzinach przedsiębiorstwom przysługują uprawnienia do:
- 1) sprzedawania przedsiębiorstwom państwowym zbędnych materiałów i przedmiotów nietrwałych, jeżeli właściwa jednostka organizacyjna zbytu nie nabyła ich bądź nie wskazała nabywcy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie, a w razie niemożności sprzedaży przedsiębiorstwom państwowym — przedsiębiorstwo może sprzedać zbędne materiały i przedmioty nietrwałe nie reglamentowane spółdzielniom, rzemieślnikom i osobom prywatnym; decyzja co do sprzedaży i ceny powinna być ustalona komisyjnie;
 - 2) sprzedawania i nieodpłatnego przekazywania instytucjom państwowym wzorców i próbek wyrobów oraz półfabrykatów wytwarzanych przez przedsiębiorstwo;
 - 3) nieodpłatnego przekazywania organizacjom społecznym i związkowym drobnych przedmiotów wyposażenia przedsiębiorstwa oraz świadczenia drobnych usług w porozumieniu z czynnikiem społecznym;
 - 4) zatwierdzania cen na wyroby i usługi po uprzednim uzgodnieniu ceny z odbiorcą w zakresie cen nie zastrzeżonych do decyzji jednostki nadrzędnej lub innych organów do tego upoważnionych;
 - 5) zbywania wyrobów nie reglamentowanych przedsiębiorstwa na podstawie upoważnienia właściwej jednostki nadrzędnej bez udziału organizacji zbytu;
 - 6) zawierania umów ze spółdzielniami i z rzemieślnikami na wykonanie prac na warunkach dogodnych dla przedsiębiorstwa;
 - 7) dokonywania zakupów w spółdzielniach, w jednostkach gospodarki nie uspołecznionej i u osób prywatnych w przypadkach ekonomicznie uzasadnionych i po komisyjnym stwierdzeniu konieczności nabycia;
 - 8) wypłacania osobom prywatnym z tytułu dostaw i usług jednorazowo kwot w gotówce do wysokości 3 tys. zł;
 - 9) odmówienia przysyłania sprawozdań statystycznych, jeżeli nie są one zatwierdzone przez Główny Urząd Statystyczny.
- § 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 23 lipca 1957 r.

Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych
St. Pietrusiewicz

Załączniki do zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 23 lipca 1957 r. (poz. 404).

Załącznik nr 1.

WYKAZ WSKAŹNIKÓW ROCZNYCH PLANÓW USTALANYCH DLA PRZEDSIĘBIORSTW BUDOWNICTWA TERENOWEGO PRZEZ JEDNOSTKI NADRZĘDNE.

1. Plan wartościowy
2. Planowany zysk (strata)
3. Roczna wpłata do budżetu lub dotacja budżetowa

Wskaźniki 2 i 3 otrzymują wszystkie przedsiębiorstwa.

Do wskaźnika 1:

Ponadto przedsiębiorstwa otrzymują następujące limity:

przedsiębiorstwa budowlano-montażowe:
wartość produkcji podstawowej w siłach własnych,
przedsiębiorstwa produkcji pomocniczej:
wartość produkcji towarowej w cenach zbytu (ewentualnie wskaźnik produkcji czystej), w tym wartość produkcji przeznaczanej na rynek,

- a) fundusz płac ogółem (względny),
- b) normatyw środków obrotowych ogółem,
- c) roczny limit inwestycyjny, z wyodrębnieniem limitu robót budowlano-montażowych, oraz wysokość dotacji budżetowej i kwotę przydzielonych środków z amortyzacji scentralizowanej,
- d) roczny limit na kapitalne remonty.

Załącznik nr 2.

WYKAZ WSKAŹNIKÓW ROCZNYCH PLANÓW USTALANYCH DLA PRZEDSIĘBIORSTW PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH PRZEZ JEDNOSTKI NADRZĘDNE

1. Plan asortymentów objętych narodowym planem gospodarczym oraz planowanych terenowo szczególnie ważnych dla potrzeb województwa.
2. Plan wartości produkcji.
3. Roczna wpłata do budżetu lub dotacja.
4. Limit funduszu płac.
5. Normatyw środków obrotowych.
6. Limit inwestycyjny.
7. Limit kapitalnych remontów.